

	VĀRDS	ORGANIZĀCIJA	E-PASTS
KAM:	Ilona Skuja	Latvijas Mediju ētikas padome	lmepadome@lmepadome.lv
NO:	Lauris Liepa	ZAB COBALT SIA	lauris.liepa@cobalt.legal
DATUMS:	2023. gada 20. oktobris		
LIETA:	Iespējamās izmaiņas Latvijas Republikas tiesību aktos, kas sekmētu ES direktīvas priekšlikuma mērķu sasniegšanu Latvijā, paredzot mediju augstāku aizsardzību pret SLAPP pazīmēm atbilstošām tiesvedībām		

Pamatojoties uz Latvijas Mediju ētikas padomes (**Klients**) valdes locekles Ilonas Skujas lūgumu, sniedzam ZAB COBALT SIA (**COBALT**) atzinumu ar kopsavilkumu par iespējamajām izmaiņām Latvijas Republikas tiesību aktos un citām ar tiesībsargājošo vidi saistītām iniciatīvām, kas sekmētu gaidāmās ES direktīvas mērķu sasniegšanu un sekmētu Latvijas žurnālistu un mediju augstāku aizsardzību pret SLAPP pazīmēm atbilstošām tiesvedībām.

A. SLAPP direktīvas priekšlikuma regulējums

- 01 SLAPP jeb *Strategic Lawsuit Against Public Participation* ir stratēģiskā tiesvedība pret publisku līdzdalību. Šādu tiesvedību mērķis ir izmantot tiesībsargājošās iestādes, lai ierobežotu žurnālistu un mediju (kā arī citu sabiedriski aktīvu personu) iespējas pildīt savus darba pienākumus, nevis aizstāvētu savas tiesības. SLAPP tiesvedību mērķis ir nevis iznākums, bet gan tieši pats tiesvedības process, kas var būtiski apgrūtināt vai kavēt atbildētāja iespējas turpināt veikt savu darbību. Parasti SLAPP tiesvedības uzsāk personas ar ievērojamu resursu daudzumu pret žurnālistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem, medijiem, izdevējiem, nevalstiskām organizācijām, pētniekiem, akadēmiķiem vai zinātniekiem ar nolūku tos apklusināt, cenzēt un iebiedēt.¹ Ar šādu negodprātīgu rīcību personas, kuras paudušas savu viedokli, tiek apgrūtinātas ar ievērojamiem tiesvedības izdevumiem un citiem saistītiem sarežģījumiem kā pienākumu ierasties tiesā un ar to saistītos emocionālos pārdzīvojumus.²

¹ SLAPP direktīvas priekšlikums 1.lpp., 17.apsvēruma

² Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on protecting persons who engage in public participation from manifestly unfounded or abusive court proceedings ("Strategic lawsuits against public participation") 2022/0117 (COD)

- 02 SLAPP tiesvedības raksturo četri būtiski elementi – tiesvedības pušu nevienlīdzīgais stāvoklis, patiesa juridiska pamata neesamība, atturoša ietekme (t.s. *chilling effect*), kā arī iespējamais pārobežu elements. Atzīstot SLAPP tiesvedības par būtisku problēmu Eiropas Savienībā (ES), Komisija 2022. gada 27. aprīlī izstrādāja ieteikumu *par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību ("stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību")*.³ Attiecīgi 2022. gada 27. aprīlī Eiropas Komisija pieņēma arī priekšlikumu *par Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību ("stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību") (SLAPP direktīvas priekšlikums)* izstrādi. Šobrīd tiek diskutēts par direktīvas gala redakcijas ietvaru,⁴ līdz ar to likumdošanas procesā atsevišķas prasības vai punkti var mainīties no SLAPP direktīvas priekšlikuma redakcijas.⁵
- 03 Lai gan SLAPP tiesvedībām var piemist gan pārobežu, gan nacionāls raksturs, SLAPP direktīvas priekšlikums attiecas vienīgi uz pārobežu civiltiesiskiem strīdiem, kas ir kvalificējami kā SLAPP (skat. sīkāk i. punktā). Tāpat SLAPP direktīvas priekšlikums neattieksies uz kriminālprocesiem vai administratīviem pārkāpuma procesiem, kur personas, iespējams, ļaunprātīgi izmanto tiesiskus tiesību aizsardzības līdzekļus. Bez šaubām SLAPP pazīmes varētu tikt saskatītas arī nepamatotā vai ļaunprātīgā tiesību īstenošanā, noslogojot tiesību aizsardzības iestādes. Turklāt, SLAPP tiesvedību atturošā ietekme (*chilling effect*) ir daudz izteiktāka lietās, kur personai draud valsts varas piemērots sods, iespējams pat brīvības atņemšana. Tomēr, balstoties uz šī brīža SLAPP direktīvas priekšlikumu, ne nacionāli strīdi, kuriem nav pārobežu rakstura, ne kriminālprocesi nebūs SLAPP direktīvas tvērumā.
- 04 Līdz ar to, atzinumā ir sniegta analīze par iespējamām izmaiņām nacionālajā regulējumā SLAPP direktīvas priekšlikuma ietekmē, ņemot vērā tās tvērumu. Vienlaikus dalībvalstis tiek aicinātas radīt regulējumu, kas attiektos arī uz nacionāliem procesiem, tomēr tas šobrīd ir izteikti dalībvalstu rīcības brīvības jautājums, un tādēļ atzinumā netiek sīkāk analizēts.
- i. SLAPP direktīvas priekšlikuma tvērums*
- 05 Plānotās direktīvas tvērums noteikts tās 2. pantā. Proti, tā aptvers civiltiesību vai komerciesību strīdus ar pārobežu raksturu, neskatoties uz to, kāda veida tiesa šādu lietu izskata. Vienlaikus lietas ieņēmumu, muitas, vai administratīvo tiesību jomā un valsts atbildība par darbību un bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*) ir ārpus Direktīvas tvēruma. Turklāt ietvertais *acta iure imperii* jēdziens paredz valsts amatpersonu izslēgšanu no SLAPP subjektu loka.
- ii. SLAPP direktīvas priekšlikuma nozīmīgāko jēdzienu skaidrojums*
- 06 Direktīvas 3. pants paredz sabiedrības līdzdalības, sabiedrības interešu jautājumu un ļaunprātīgas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību legāļdefinīcijas.
- 07 Sabiedrības līdzdalībai (*public participation*) ir sniegta izvērsta definīcija. Pirmkārt, tā aptver darbības, kas saistītas ar tiesību īstenošanu uz vārda un informācijas brīvību, ieskaitot šādas darbības popularizēšanas un ar to saistītas sagatavošanas, atbalstīšanas, palīdzības darbības. Otrkārt, sabiedrības līdzdalība ir saistīta ar darbībām, kas veiktas, īstenojot tiesības uz biedrošanās un pulcēšanās brīvību, un ar to saistītas sagatavošanas, atbalstīšanas, palīdzības darbības. Turklāt šis jēdziens aptver arī citas darbības, kuru mērķis ir informēt vai ietekmēt sabiedrisko domu vai sabiedrības turpmāku rīcību.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0177> (turpmāk – SLAPP direktīvas priekšlikums) 1.lpp.

³ Komisijas ieteikums (ES) 2022/758. Pieejams:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022H0758&from=EN#d1e39-30-1> (EN)

⁴ Sk., piem., Pārrunas Padomē vai tās darba sagatavošanas struktūrās ([ST 11628 2023 INIT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022H0758&from=EN#d1e39-30-1))

⁵ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733668/EPRS_BRI\(2022\)733668_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733668/EPRS_BRI(2022)733668_EN.pdf)

- 08 Sabiedrības interešu jautājums (*matter of public interest*) aptver jebkuru jautājumu, kas ietekmē sabiedrību tiktāl, ka sabiedrībai par to rodas patiesa interese.⁶ Direktīva nosauc vairākas jomas, piemēram, sabiedrības veselība, drošība, vides aizsardzība, uzmanības vēršana uz korupciju vai krāpšanu u.c. Noteikto jomu uzskaitījums nav izsmeljošs.
- 09 Ļaunprātīgas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību (*abusive court proceedings against public participation*) aptver tiesvedību, kas ierosināta pret sabiedrības līdzdalību un kas ir pilnībā vai daļēji nepamatota. Turklāt tiesvedības mērķim jābūt tieši sabiedrības līdzdalības ierobežošanai vai sodīšanai.
- iii. SLAPP direktīvas priekšlikumā ietvertās procesuālās garantijas*
- 10 Ņemot vērā SLAPP tiesvedību mērķi, var secināt, ka būtiski ir atklāt un noraidīt šāda veida prasības pēc iespējas ātrāk, lai nepieļautu kaitīgo seku iestāšanos. Tomēr šāda rīcība ir jāskata kopsakarā ar personas tiesībām uz taisnīgu tiesu. Vairākas ES dalībvalstis jau šobrīd paredz regulējumu, kas ļautu tiesai noraidīt prasību, ja tā ir acīmredzami nepamatota vai faktiski neiespējama.
- 11 SLAPP direktīvas priekšlikuma 5. pants paredz procesuālas garantijas, kas aizsargātu atbildētāju SLAPP tiesvedībā. Kopsakarā ar SLAPP direktīvas priekšlikuma III nodaļu tiesai būtu paredzētas **tiesības noraidīt nepamatotas prasības**, lai atbildētājs netiktu netaisnīgi apgrūtināts ar finansiālu un emocionālu slogu. Ir paredzēts, ka dalībvalstīm būtu jāpiešķir tiesām iespēja izbeigt tiesvedību sabiedrības līdzdalības jomā, ja tā ir acīmredzami nepamatota. Sākotnēji SLAPP direktīvas priekšlikums paredzēja, ka šādi lūgumi tiktu izskatīti paātrinātā kārtībā (11. pants) un to izskatīšanas laikā tiesvedība tiktu apturēta (10. pants). Tomēr, šobrīd likumdošanas procesa laikā šajos punktos jau ir bijušas izmaiņas. ES Padome, balstot savu nostāju uz dalībvalstu bažām par direktīvas iespējamo ļaunprātīgo izmantošanu no atbildētāju puses un tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanu prasītājam, veica labojumus procesuālo garantiju ietvarā. No SLAPP direktīvas priekšlikuma tika izslēgts 10. un 11. pants, kā arī mainīts prasītāja pienākumu apjoms, lai pamatotu prasības patiesumu. Proti, ES Padomes nostāja neparedz tiesvedības apturēšanu, izskatot lūgumu par prasības noraidīšanu, kā arī īpaša paātrināta procedūra vairs nav ietverta direktīvas tekstā. Saglabāta gan ir atsauce uz šāda lūguma izskatīšanu iespējami īsā termiņā.
- 12 Atbilstoši SLAPP direktīvas priekšlikuma 12. pantam, **prasītājam ir jāpamato savas prasības patiesums**, ja tiesa saņem lūgumu par prasības noraidīšanu. SLAPP tiesvedības parasti ir bez juridiska pamata un mērķētas tieši uz bezjēdzīga, otru pusi apgrūtināša procesa realizēšanu. Līdz ar to pat minimāls prasītāja pienākums pierādīt savas prasības pamatojumu var būt izšķirošs SLAPP tiesvedību mazināšanā. Šāda Padomes nostāja samazinātu sākotnēji noteikto pierādīšanas apjomu tiesvedības ierosinātājam, tomēr saglabā apgriezto pierādīšanas pienākumu. Apstrīdams ir tikai tiesas lēmums atteikt priekšlaicīgu tiesvedības izbeigšanu potenciālā SLAPP lietā.
- 13 SLAPP direktīvas priekšlikuma IV nodaļa nosaka **atlīdzinājumu par ļaunprātīgu tiesvedību**. SLAPP direktīvas priekšlikuma 14. pants paredz negatīvas sekas ļaunprātīgās tiesvedības ierosinātājam – visu ar tiesāšanās saistīto izdevumu atlīdzināšanu. SLAPP direktīvas priekšlikuma 15. pants piešķir atbildētājam tiesības saņemt atlīdzību par kaitējumu, kas saistīts ar SLAPP tiesvedību. Turklāt attiecīgais kaitējums aptver gan mantisko, gan arī nemantisko kaitējumu, piemēram, profesionālo medicīnisko palīdzību, kas saistīta ar tiesvedības negatīvo psiholoģisko ietekmi. Arī pirmstiesas izdevumi ir uzskatāmi par mantiskajiem zaudējumiem, ja nacionālie tiesību akti tos specifiski neizdala kā tiesāšanās izdevumus. Tomēr likumdošanas procesa laikā ir veikta būtiska atkāpe no SLAPP direktīvas priekšlikumā paredzētā regulējuma zaudējumu atlīdzināšanas jomā. Prasītājam saglabājas pienākums atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas pastāv nacionālajā tiesību sistēmā, bet vairs nav pienākuma atlīdzināt zaudējumus, kas radušies otrai pusei saistībā

⁶ Direktīvas jēdziena definīcija pārņemta no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras atziņām – sk., piem., Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2017. gada 27. jūnija Lielās palātas spriedumu lietā “*Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v Finland*”, pieteikums [Nr. 931/13](#), 71.punkts

ar SLAPP tiesvedību. Līdz ar to paredzams, ka nemantiskā kaitējuma atlīdzināšana būs izslēgta no topošās SLAPP direktīvas tvēruma.

- 14 SLAPP direktīvas priekšlikuma 16. pants **piešķir tiesām sodīšanas funkciju**, kas paredz iespēju piemērot sodu SLAPP tiesvedības ierosinātajam. Kā norādīts SLAPP direktīvas priekšlikumu skaidrojumos, šādam sodam jābūt efektīvam, samērīgam un preventīvam, ar mērķi atturēt citus potenciālos ļaunprātīgos prāvniekus. Padomes nostāja nemaina tiesu iespēju piemērot sankcijas pusei, kas ir ierosinājusi tiesvedību.
- 15 SLAPP direktīvas priekšlikuma V nodaļa ir saistīta ar aizsardzību pret trešo valstu spriedumiem. Lai panāktu aizsardzību pret trešo valstu spriedumiem, ar kuriem apmierinātas SLAPP prasības, SLAPP direktīvas priekšlikuma 17. pants paredzēja **ordre public izņēmuma piemērošanu**. Šāda sprieduma izpilde tiktu uzskatīta par pretēju sabiedriskajai kārtībai un attiecīgi netiktu pildīta. Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas praksei, šādi izņēmumi jāskata šauri, ciktāl tas rada būtisku šķērslī pamatmērķu sasniegšanai.⁷ Turklāt dalībvalstis nevar uz to atsaukties patvaļīgi, proti, ir jāpastāv sava veida sistēmai ES līmenī, kas uzrauga šī izņēmuma piemērošanu.⁸ Secināms, ka sabiedriskās kārtības izņēmuma piemērošana liecinātu par būtisku ES likumdevēja izšķiršanas problēmas nozīmīguma noteikšanu. Likumdošanas procesa gaitā zināms, ka attiecīgais regulējums tika mainīts, vairs neparedzot *ordre public* izņēmuma piemērošanu. Neskatoties uz to, dalībvalstīm būtu pienākums neizpildīt tādus tiesas spriedumus no trešajām valstīm, kas ir acīmredzami nepamatoti vai ļaunprātīgi iepretim tās valsts tiesībām, kurā prasītājs vēlas panākt sprieduma izpildi.
- 16 Kopumā Padomes 2023. gada jūnijā pieņemtā nostāja⁹ saglabā SLAPP direktīvas priekšlikuma būtību, tomēr ierobežo potenciālo SLAPP tiesvedību atbildētājiem atsevišķu piešķirto tiesību apjomu. Norādāms, ka sabiedrības daļa, kas iestājas par stingru SLAPP tiesvedību ierobežojumu ieviešanu un mazāk aizsargāto publisko personu aizsardzību, ir paudušas neapmierinātību ar Padomes mēreno lēmumu, norādot uz sākotnējās SLAPP direktīvas priekšlikuma mērķa zudumu.¹⁰ Jebkurā gadījumā, kā minēts iepriekš likumdošanas procesa gaitā SLAPP direktīvas gala redakcija, tās tvērums, pušu pienākumu un tiesību apjoms var mainīties. Līdz ar to turpmāk sniegtā analīze par nepieciešamajām izmaiņām nacionālajā regulējumā ir balstīta uz šī brīža SLAPP direktīvas priekšlikuma redakciju.

B. NEPIECIEŠAMĀS IZMAIŅAS LATVIJAS REUPUBLIKAS TIESĪBU AKTOS

- 17 Līdz ar SLAPP direktīvas pieņemšanu Latvijai būs pienākums pielāgot nacionālo tiesisko regulējumu direktīvas noteikto mērķu sasniegšanai. Pamatā direktīvas ir jāievieš ar ārējiem normatīvajiem tiesību aktiem, lai ikviena persona varētu noskaidrot savas tiesības un pienākumus un atsaukties uz tiem attiecīgās dalībvalsts iestādēs un tiesās.¹¹

⁷ Eiropas Savienības Tiesas 2009. gada 28. aprīļa spriedums lietā [C-420/07 "Meletis Apostolides v David Charles Orams and Linda Elizabeth Orams"](#), 38. punkts

⁸ Eiropas Savienības tiesas 2018. gada 5. jūnija spriedums lietā [C-673/16 "Coman and Others"](#), 44. punkts

⁹ Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on protecting persons who engage in public participation from manifestly unfounded or abusive court proceedings ("Strategic lawsuits against public participation") – General approach. 2022/0117(COD). Pieejams: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9263-2023-INIT/en/pdf>; Padomes 9.06.2023. preses relīze. Stronger press freedom and free speech protection: Council agrees position on anti-SLAPP law. Pieejams: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/06/09/stronger-press-freedom-and-free-speech-protection-council-agrees-position-on-anti-slapp-law/#:~:text=11%3A25-,Stronger%20press%20freedom%20and%20free%20speech%20protection%3A%20Council%20agrees%20position,claims%20or%20abusive%20court%20proceedings>

¹⁰ Sk., piem., <https://europeanjournalists.org/blog/2023/06/09/eu-council-adopts-watered-down-position-on-anti-slapp-directive/>

¹¹ Gailītis K., Markus K. Eiropas Savienības tiesību avoti. Grām.: Eiropas Savienības tiesības. I daļa. Institucionālās tiesības. Otrās papildinātais izdevums. K. Gailīša, A. Bukas, C. Schewe zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 229.lpp.

- 18 Kā norādīts ES tiesību aktu ieviešanas rokasgrāmatā, sākotnēji ir nepieciešams ES tiesību salīdzinājums ar pastāvošo situāciju nacionālā līmenī. Pēc šāda izvērtējuma veikšanas var secināt turpmāk nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu pienācīgu un pilnīgu ES tiesību īstenošanu.¹² Gadījumos, ja pastāvošā situācija nacionālā līmenī neatbilst attiecīgajām ES tiesībām, var būt nepieciešams pieņemt jaunus tiesību aktus, grozīt jau spēkā esošos tiesību aktus, kā arī atzīt nacionālos tiesību aktus par spēku zaudējušiem vai mainīt administratīvo vai tiesu praksi.¹³
- 19 Ieviešot SLAPP direktīvas priekšlikumu Latvijā, likumdevējam būs jāveic atsevišķi grozījumu civilprocesa regulējumā, gan jāsālāgo personu pamattiesību intereses, proti, tiesības uz vārda brīvību un tiesības uz taisnīgu tiesu.
- 20 Tiesības uz taisnīgu tiesu ir Satversmē nostiprinātas pamattiesības, kas piemīt ikvienai personai. Šīs tiesības, tostarp, ietver tiesības iesniegt civiltiesisku prasību pret sabiedriski aktīvām personām un žurnālistiem, ja personas (prasītāja) tiesības ir aizskartas. Līdz ar to pirmšķietami jāuzsver, ka šādu tiesību liegšana būtiski iejaucas personu pamattiesībās, un šādam ierobežojumam ir ne tikai jābūt pieņemtam, pamatojoties uz likumu un leģitīmam, bet tam ir jābūt arī nepieciešamam, pamatotam un vajadzīgam, proti, samērīgam.
- 21 Kā jau minēts, jautājumā par SLAPP tiesvedību kā lietas kategoriju neierosināšanu tiesās vispār vai šādu prasību neizskatīšanu pēc būtības saduras divas būtiskas pamattiesības – tiesības uz taisnīgu tiesu un tiesības uz vārda brīvību. Nenoliedzami, abas tiesības ir būtiskas demokrātijas sastāvdaļas, tomēr nevienai no šīm tiesībām nav lielāks svars pār otru. Līdz ar to, abas šīs tiesības un no tām izrietošās intereses ir samērīgi jāsalāgo.
- 22 SLAPP direktīvas priekšlikums skar tiesvedību un valstu sadarbību pārrobežu civillietās. Līdz ar to, būtu nepieciešams veikt grozījumus esošajos nacionālajos tiesību aktos, kas regulē procesuālās tiesības šāda veida lietās, tas ir, primāri – Civilprocesa likumā (**CPL**).

i. Tiesas tiesības priekšlaicīgi noraidīt prasību

- 23 Šobrīd tiesas tiesības noraidīt prasību, ja tā ir acīmredzami nepamatota vai faktiski neiespējama, ir ierobežotas. Prasības pieteikuma nepieņemšanas pamati ir izsmeļoši uzskaitīti CPL 132. panta pirmajā daļā. Šobrīd šī norma neparedz tiesai tiesības nepieņemt prasības pieteikumu, ja tas ir acīmredzami nepamatots vai faktiski neiespējams. Tāpat arī CPL 223. pantā noteiktie tiesvedības izbeigšanas pamati nesatur šādas tiesības. Līdz ar to, ja SLAPP direktīva saglabās pienākumu dalībvalstīm priekšlaicīgi noraidīt vai izbeigt nepamatotas tiesvedības, Latvijas likumdevējam būs nepieciešams veikt grozījumus šajās tiesību normās, lai tas atbilstu SLAPP direktīvas prasībām.
- 24 Paredzams, ka likumdevējam būs jāizstrādā un tiesai piemērošanas veidā jāattīsta prakse par to, kas ir SLAPP direktīvas tvērumā ietilpstoši gadījumi, lai jau, piemēram, lietas ierosināšanas laikā, būtu iespējams atteikties kādas lietas ierosināšanu. Minētais nozīmēs, ka tiesai konkrētas kategorijas lietās būtu jāveic prasības pamatotības pārbaude lietas ierosināšanas stadijā.
- 25 Šobrīd tiesai ir uzdevums pirmšķietami pārliecināties par prasības pamatotību, ja puse lūdz piemērot prasības nodrošinājumu. Piemēram, CPL 140. pants par prasības nodrošināšanas pieteikuma izskatīšanu ietver tiesas uzdevumu pirmšķietami izvērtēt prasības pamatotību. Kā norādījis Senāts, pieņemtajā lēmumā neizbēgami atspoguļojas arī tiesas attieksme pret prasību, kas tomēr nenozīmē, ka prasības nodrošināšanas pieteikuma izlemšanas stadijā tiek pausta tiesas pārliecība par prasības pamatotību pēc būtības.

“No minētā izriet tiesas uzdevums veikt prasības pirmšķietamā juridiskā pamatojuma padziļinātu izpēti, kas nav iespējama atrauti no prasījumā norādīto materiālo tiesību normu izvērtējuma kopsakarā ar ierosinātā strīda faktiskajiem apstākļiem. Ja šis uzdevums ir

¹² ES tiesību aktu ieviešanas rokasgrāmatā. Pieejams: https://www.tm.gov.lv/lv/metodiskie-ieteikumi/es-tiesibu-ieviesanas-rokasgramata_25092014.pdf 13.lpp.

¹³ Turpat, 14. lpp.

izpildīts, tad pieņemtajā lēmumā neizbēgami atspoguļojas tiesas attieksme pret prasību, kas tomēr nenozīmē, ka prasības nodrošināšanas pieteikuma izlemšanas stadijā tiek pausta tiesas pārliecība par prasības pamatotību pēc būtības.”¹⁴

- 26 Tomēr kā redzams no tiesu prakses – pirmšķietams prasības pamatotības izvērtējums nerasniedz to juridiskā pamatojuma izpētes detalizāciju, kas ir nepieciešams, lai atzītu prasību par pamatotu vai nepamatotu pēc būtības. Šāda vērtējuma veikšanai tiesai ir nepieciešams ieguldīt būtiskus resursus, veikt izpēti par konkrēto jautājumu, iepazīties ar lietas materiāliem, tostarp, saņemot pušu paskaidrojumus un pierādījumus. Minētais saskan ar lietas izskatīšanu pēc būtības, kas tipiski noris pēc lietas ierosināšanas, un var notikt kā rakstveidā, tā mutvārdos. Līdz ar to paredzams, ka SLAPP direktīvas prasību ieviešana prasīs būtisku civillietu (kurās ir pārrobežu ietekme) ierosināšanas un izskatīšanas procesa maiņu.
- 27 Tāpat CPL jau šobrīd paredz tiesas tiesības piemērot sankcijas, ja lietas dalībnieks negodprātīgi izmanto savas tiesības vai negodprātīgi pilda savus pienākumus. Tomēr jebkurā gadījumā tiesas piemērojamā sankcija nebūtu saistīta ar lietas izskatīšanas izbeigšanu vai lietas neierosināšanu – CPL 73.¹ pants paredz sodošas sankcijas par šāda veida rīcību – brīdinājuma vai naudas sodu piemērošanu.
- 28 Attiecībā uz CPL 73.¹ panta pirmo daļu, Senāts ir skaidrojis, kā vērtēt, vai tiesības ir izmantotas negodprātīgi. Tiesai ir jāiedziļinās lietas dalībnieka konkrētā pieteikuma saturā un, ja nepieciešams, tas jānovērtē kopsakarā ar šīs lietas pārējo dalībnieku rīcību attiecīgajā tiesvedībā. Piemēram, apstākļi, ka ilgstošas tiesvedības laikā lietas dalībnieks ir iesniedzis vairākus lūgumus, bez papildu vērtējuma par to saturu un iesniegšanas apstākļiem, nevar būt pamats atzinumam, ka tie iesniegti negodprātīgi.¹⁵ Turklāt tiesai ir jāvērtē katrs pieteikums atsevišķi un savi lēmumi jāpamato. Senāta praksē norādīts, ka, konstatējot negodprātīgu tiesību vai pienākumu izmantošanu, tiesa nevar atteikt pieņemt pieteikumu vai blakus sūdzību.

“[...] konstatējot negodprātīgu tiesību vai pienākumu izmantošanu, tiesai bija jārīkojas saskaņā ar minēto tiesību (CPL 73.¹ pants – autora piezīme) normu, kurā tiesības atteikt pieņemt pieteikumu vai blakus sūdzību nav paredzētas.”¹⁶

- 29 Līdz ar to, jāsecina, ka šī brīža CPL regulējums, kā arī izpratne par ļaunprātīgu vai negodprātīgu tiesību īstenošanu nesniedzas tiktāl, ka tas ļautu tiesai atteikt ierosināt civillietu vai izbeigt esošu civillietu, balstoties uz šādiem apstākļiem. Tādēļ SLAPP tiesvedību kontekstā būs nepieciešami būtiski CPL normu grozījumi, kas spētu efektīvi izdalīt šādas kategorijas lietas, un tiesas varētu veikt potenciāli SLAPP prasību izvērtējumu.
- 30 Jāuzsver, ka šāda veida jautājumi, visticamāk, tiks saglabāti kā tiesas izšķiršanās jeb rīcības brīvības jautājumi, līdz ar to būs lielā mērā atkarīgi no tiesas veiktā novērtējuma, vai attiecīgā lieta ir SLAPP kategorijas lieta un vai prasības pieteikums patiesi ir pilnīgi nepamatots vai ļaunprātīgs.

ii. Tiesas tiesības sodīt par negodprātīgu tiesību izmantošanu

- 31 Kā jau minēts iepriekšējā sadaļā CPL 73.¹ pants regulē tiesas rīcību, ja puses negodprātīgi izlieto sev piemītošās tiesības vai pienākumus. Ja lietas dalībnieki pieļauj šādu rīcību, atbilstoši spēkā esošajam CPL regulējumam tiesa var piemērot naudas sodu līdz pat 1200 euro. Šā panta trešā daļa nosaka, ka par apzināti nepatiesa pieteikuma, prasības pieteikuma vai sūdzības iesniegšanas nolūkā sasniegt prettiesisku mērķi vai kavēt tiesību vai likumisko interešu aizsardzību, tiesa var uzlikt pusei naudas sodu līdz 1200 euro.
- 32 Līdz šim atsauce uz CPL 73.¹ panta trešo daļu publiski pieejamā tiesu praksē ir izdarīta četras reizes. Tomēr no publiski pieejamās informācijas izriet, ka tiesa ne reizi nav piemērojusi lietas

¹⁴ Senāta 2013. gada 24. aprīļa lēmums lietā Nr. SKC-1654/2013, tēze, 11.2 punkts.

¹⁵ Senāta 2021. gada 21. maija lēmums lietā Nr. SKC-681/2021, 16.2 punkts.

¹⁶ SKC-681/2021, 17. punkts.

dalībniekam sodu par apzināti nepatiesa pieteikuma iesniegšanu nolūkā sasniegt prettiesisku mērķi vai kavēt tiesību vai likumisko interešu aizsardzību tiesā.

- 33 Šī regulējuma gaismā likumdevējam būs nepieciešams vērtēt, vai esošie sodu apmēri CPL ir pietiekami un samērīgi, un iedarbīgi, lai panāktu SLAPP direktīvā esošo mērķu izpildi. Proti, tostarp, būtu arī preventīvs rīks, lai atturētu prasītājus no SLAPP lietu iniciēšanas.
- 34 Vērtējot personu godprātīgu rīcību, iespējams, likumdevējs var salīdzināt SLAPP tiesvedības ar jau šobrīd tiesu praksē attīstītiem konceptiem. Proti, personas tiesības iesniegt sūdzību sabiedrības labā, lai aizsargātu vidi, ir izmantotas savtīgā nolūkā, piemēram, lai aizkavētu konkurenta būvatļaujas stāšanās spēkā vai prasītu kukuli par šādu tiesību neizmantošanu. Lai novērstu negodprātīgu tiesību izmantošanu, Senāta judikatūrā nodibināts godprātīguma kritērijs – vai iespējamais vides normatīvo aktu pārkāpums (kaitējums videi) pats par sevi pieteikumā ir uzrādīts un vai nav pamata domāt ka tiesības iesniegt sūdzību tiek izmantotas negodprātīgi. Respektīvi, atsauce uz vides aizsardzības nepieciešamību un sabiedrības tiesībām vides jomā pieteikumā tiesai nedrīkst būt formāla. Līdz ar to, var pamatoti sagaidīt, ka arī SLAPP tiesvedībās iekļaušanās personu privātajā dzīvē, goda un cieņas aizskārumi nevarētu būt formāli. Tomēr vērtējumu par to, vai atsauce ir vai nav formāla, veiktu tiesa.
- 35 Tomēr jebkurā gadījumā SLAPP lietu kategorijas vajadzībām būs nepieciešams attīstīt izpratni par godprātīgu un ļaunprātīgu tiesību izmantošanu, un samērot šādu rīcību ar liegumu personai izlietot tiesības uz pieeju tiesai pēc būtības.

iii. Zaudējumu un tiesvedības izdevumu atlīdzināšana

- 36 SLAPP direktīvas priekšlikums paredz prasītājam pienākumu veikt visu ar tiesvedību saistīto izdevumu atlīdzināšanu otrai pusei. Sākotnēji prasītāja pienākums bija noteikts plašāk, ieskaitot kaitējuma atlīdzināšanu fiziskai vai juridiskai personai, kas pret sabiedrības līdzdalību vērstas ļaunprātīgas tiesvedības dēļ ir cietusi kaitējumu. Tomēr šī brīža SLAPP direktīvas redakcijā kaitējuma atlīdzinājums ir izslēgts no direktīvas regulējuma.
- 37 Civilprocesa regulējums šobrīd paredz vienai pusei (tipiski zaudējušajai) pienākumu atlīdzināt otrai pusei visus ar tiesvedību vai lietas vešanu saistītos izdevumus (tostarp, pārstāvības izmaksas, ja vien tās nav pārmērīgas). CPL 4. nodaļa skrupulozi regulē tiesāšanās izdevumu kompensācijas kārtību, kā arī nosaka atsevišķu izdevumu kategoriju aprobežojumus.
- 38 CPL 41. pants vispārīgi paredz tiesas izdevumu atlīdzināšanu, piespriežot no zaudējušās puses atlīdzināt visus tiesas izdevumus. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.
- 39 Savukārt CPL 44. pants paredz ar lietas vešanu saistīto izdevumu, kas ietver izdevumus advokāta palīdzības samaksai, ceļa un uzturēšanas izdevumus, izdevumus saistībā ar rakstveida pierādījumu iegūšanu, tulka izdevumus, atlīdzināšanu un to apmērus. Vispirms jāvērs uzmanība, ka par juridiskās pārstāvības nodrošināšanu tiek atlīdzināti izdevumi vien tad, ja to ir veicis advokāts. Tātad, ja SLAPP tiesvedības ietvaros juridiskās palīdzības sniegšanu nodrošinātu jurists, šādi izdevumi netiktu atlīdzināti. Otrkārt, šo izdevumu atlīdzība netiek veikta pilnā apmērā, bet gan ir aprobežota atkarībā no lietas kategorijas:

“a) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 euro, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas,

b) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 euro līdz 57 000 euro, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 euro,

c) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa pārsniedz 57 001 euro, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 5 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas,

d) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 euro,

e) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, un lietās, kuras tiesa atzinusi par sarežģītām, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 4275 euro”

40 Līdz ar to jāsecina, ka SLAPP direktīvas ieviešana potenciāli prasītu veikt konceptuālus grozījumus izpratnē par atlīdzināmo ar lietas vešanu saistīto izdevumu apmēru. Šobrīd SLAPP direktīvas priekšlikums paredz, ka pārstāvības izmaksām ir jābūt samērīgām, tādēļ paredzams, ka Latvijā likumdevējs varētu izvēlēties noteikt samērīgu izmaksu rāmjus vai ļaut tiesām vērtēt radušos izmaksu samērīgumu un pamatotību.

41 Alternatīvi, iespējams, ka likumdevējs atzīst esošo CPL ietvaru par samērīgu, kas nepieprasa papildus izmaiņas. Tādā gadījumā, ja atbildētājam SLAPP tiesvedības gaitā juridisko palīdzību sniegtu persona, kas nav advokāts, šie izdevumi netiktu kompensēti.

iv. Prasības patiesuma pamatojums un procesa ilgums

42 Civilprocesā puses realizē savas tiesības sacīkstes formā. Tādēļ vispārīgi civilprocesā pierādīšanas pienākums gulstas vienādā mērā uz prasītāju un atbildētāju, kuriem ir nepieciešams pamatot savu apgalvojumu patiesumu. Taču, ceļot prasību, vispirms pierādīšanas pienākums gulstas tieši uz prasītāju. Kamēr prasītājs nav pierādījis prasību, atbildētājs ir tiesīgs noliegt prasību, neko nepierādot.

43 Līdzīgi šo principu var piemērot SLAPP tiesvedību gadījumā. Likumdošanas procesa gaitā SLAPP direktīvas priekšlikuma redakcija ir mainīta, nomainot plašāko pierādīšanas pienākumu par ļaunprātīgām tiesvedībām uz acīmredzami nepamatotām. Līdz ar to prasītājam ir pienākums pierādīt savu prasību, turklāt vismaz tiktāl, lai tā nebūtu bez pamata. Turklāt SLAPP direktīvas priekšlikums paredz, ja atbildētājs norāda, ka iesniegtā prasība atbilst SLAPP kritērijiem, tādēļ būtu izbeidzama, pierādīšanas pienākums gulstas tieši uz prasītāju, lai pamatotu, ka prasība nav acīmredzami nepamatota.

44 Latvijas tiesību sistēmā apgrieztās pierādīšanas pienākums nav netipisks, un to ievieš situācijās, kur pretējā puse ir mazāk aizsargāta vai atrodas ekonomiskā atkarībā no otras puses, piemēram, darba tiesiskās attiecības. Tādēļ paredzams, ka šādu apgrieztās pierādīšanas pienākumu likumdevējs varētu ieviest bez būtiskas izpratnes maiņas civilprocesa noteikumos.

45 Savukārt attiecībā uz procesu ilgumu norādāms, ka likumdevējam ir tiesības noteikt termiņus kādu procesuālu darbību veikšanai. Piemēram, cik ilgā laikā tiesai būtu jāizvērtē, vai prasība ir SLAPP un tādējādi vai tās priekšmets būtu “acīmredzami nepamatots”. Šobrīd atbilstoši CPL 131. pantam tiesai desmit dienu laikā pēc prasības pieteikuma saņemšanas tiesā ir jālemj par prasības pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu, atteikšanos pieņemt prasības pieteikumu vai prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības. Ņemot vērā iepriekš analizēto saistībā ar tiesas pienākumu veikt detalizētāku prasības pamatojuma pārbaudi nekā tas ir paredzēts šī brīža CPL redakcijā, paredzams, ka likumdevējs varētu noteikt garāku termiņu SLAPP kategorijas lietās. Vienlaikus – ja lieta ir ierosināta, CPL neparedz noteiktus termiņus, piemēram, cik ātri ir jāuzsāk lietas izskatīšana pēc būtības. Tādēļ, iespējams, būtu nepieciešams veidot atsevišķi nodaļu SLAPP kategoriju lietām, kur tiktu atrunāti procesuāli jautājumi, kas attiecas uz šīm lietām, tostarp, atsevišķi procesuāli termiņi, kuros tiesai jāveic noteiktas darbības.

v. Trešo valstu spriedumu atzīšana un izpilde

- 46 Ņemot vērā, ka SLAPP direktīvas priekšlikuma tvērums attiecas uz pārrobežu strīdiem, tajā ir iecerēts arī regulēt valstu rīcību attiecībā uz trešo valstu spriedumu izpildi. Jāuzsver, ka ar ārvalstīm SLAPP direktīvas priekšlikuma ietvaros ir saprotamas trešās valstis, proti, valstis, kas nav ES dalībvalstis, un kurām nav saistoši ES tiesību akti. Vispārīgi atbilstoši valsts suverenitātes principam vienas valsts tiesu un iestāžu pieņemtajiem nolēmumiem ir saistošs spēks tikai to pieņemšanas valstī. Spriedumu atzīšanas vajadzībām Latvija ar trešajām valstīm (ārpus ES) slēdz tiesisko palīdzību līgumus, kuri satur precīzākus noteikumus par spriedumu atzīšanu un izpildi attiecībā ar konkrēto valsti. Ja šāda vienošanās ar trešo valsti nav panākta, tad jautājums tiek vērtēts no nacionālo tiesību perspektīvas.
- 47 Tāpat ir nošķirami jautājumi par sprieduma atzīšanu un izpildi. Proti, sprieduma atzīšana nozīmē, ka citas valsts taisīts spriedums otrā valstī iegūst tādu pašu juridisko spēku un rada tādas pašas tiesiskās sekas kā valstī, kur šis spriedums ir pasludināts. Savukārt sprieduma izpilde nozīmē to, ka vienas valsts tiesas taisīts spriedums ir atzīts citā valstī un ir iespējams uzsākt spriedumā noteiktā pienākuma īstenošanu.
- 48 Kā minēts ar SLAPP direktīvas priekšlikumu ir paredzēts, ja SLAPP tiesvedībā uzsākta pret tādu fizisku vai juridisku personu, kuras domicils ir ES un šāda tiesvedība ES tiktu uzskatīta par acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu, tās ietvaros pieņemtie spriedumi netiek atzīti un izpildīti.
- 49 CPL jau šobrīd nosaka kārtību, kādā tiek veikta ārvalsts tiesas nolēmumu atzīšana un izpilde. Proti, CPL 637. pants paredz, ka ārvalsts tiesas nolēmums netiek atzīts, ja pastāv kāds no šiem neatzīšanas pamatiem:

“1) ārvalsts tiesa, kura pieņēmusi nolēmumu, saskaņā ar Latvijas likumu nebija kompetenta izskatīt attiecīgo strīdu vai šādam strīdam ir izņēmuma piekritība Latvijas tiesai;

2) ārvalsts tiesas nolēmums nav stājies likumīgā spēkā;

3) atbildētājam bijusi liegta iespēja aizstāvēt savas tiesības, it īpaši, ja atbildētājam, kurš nav piedalījies lietas izskatīšanā, nav ticis savlaicīgi un pienācīgā kārtā paziņots par ierašanos tiesā, izņemot, ja atbildētājs nav pārsūdzējis šo nolēmumu, lai gan viņam ir bijusi tāda iespēja;

4) ārvalsts tiesas nolēmums nav savienojams ar Latvijā jau agrāk pieņemtu un likumīgā spēkā stājušos tiesas nolēmumu tajā pašā strīdā starp tām pašām pusēm vai ar Latvijas tiesā jau agrāk uzsāktu tiesvedību starp tām pašām pusēm;

5) ārvalsts tiesas nolēmums nav savienojams ar tādu jau agrāk pieņemtu un likumīgā spēkā stājušos citas ārvalsts tiesas nolēmumu tajā pašā strīdā starp tām pašām pusēm, kas ir atzīstams vai jau ir atzīts Latvijā;

6) ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšana ir pretrunā ar Latvijas sabiedrisko iekārtu;

7) pieņemot ārvalsts tiesas nolēmumu, nav piemērots tās valsts likums, kas būtu piemērojams atbilstoši Latvijas starptautisko privāttiesību kolīziju normām.”

- 50 No praktiskā skatu punkta raugoties, trešo valstu sprieduma atzīšanas un izpildes procesa ietvaros prasītājs vēršas Latvijas tiesā ar lūgumu atzīt trešās valsts spriedumu. Tiesa vienpersoniski, nepieaicinot atbildētājus, lemj par šāda lūguma apmierināšanu. Pēc lēmuma saņemšanas puses, tostarp arī atbildētāji, var iesniegt blakus sūdzību apgabaltiesai, savukārt apgabaltiesas lēmumu par blakus sūdzību var pārsūdzēt Augstākajā tiesā. Tātad, pastāv iespēja, ka tiesa neatzīst ārvalsts

nolēmumu, jo tas ir bijis SLAPP strīds. Savukārt atzīšanas gadījumā, atbildētājam būtu iespējams argumentēt SLAPP tiesvedības esamību un iesniegt blakus sūdzību apgabaltiesā.

- 51 Šajā gadījumā CPL regulējums ir pietiekams un jau aptvertu SLAPP tiesvedību rezultātā esošo nolēmumu neatzīšanu. Proti, ja SLAPP tiesvedības, kuru prasības ir acīmredzami nepamatotas vai ļaunprātīgas, ES līmenī ir izbeidzamas, tad jāuzskata, ka saskaņā ar Latvijas likumu ārvalsts tiesa nebija kompetenta izskatīt attiecīgo strīdu. Proti, izpildās CPL 637. panta otrās daļas 1. punkta prasības. Savukārt, ja ārvalsts nolēmums Latvijā nav atzīts, tas nav arī izpildāms. Līdz ar to, jāuzskata, ka šajā aspektā SLAPP direktīvas priekšlikuma īstenošanas vajadzībām nebūs nepieciešami jauni grozījumi CPL regulējumā.

C. SECINĀJUMI

- 52 Ņemot vērā šajā atzinumā vērtētos apstākļus, pamatojoties uz spēkā esošajiem tiesību aktiem, var secināt turpmāko:

- SLAPP direktīvas priekšlikums ir likumdošanas izstrādes procesā. Līdz ar to tā redakcija ir tikai indikatīva sagaidāmajām pārmaiņām, kas tiks pieņemtas. Ir iespējams, ka likumdošanas procesa gaitā atsevišķi tiesību jautājumi vai tiesību normas tiek mainītas vai dzēstas.
- Ņemot vērā, ka SLAPP direktīvas priekšlikuma tvērums ir pārrobežu civillietas vai komercietas, primārais tiesību akts Latvijas Republikā, kurā būtu sagaidāmi grozījumi saistībā ar šī tiesību akta pieņemšanu ir CPL.
- Attiecībā uz tiesas tiesībām priekšlaicīgi noraidīt prasību vai izbeigt lietu tās izskatīšanas laikā, secināms, ka būs nepieciešami būtiski grozījumi CPL regulējumā, kas piešķirtu tiesai šādu rīcības brīvību. Jebkurā gadījumā, paredzams, ka tās būs tiesas *tiesības*, nevis *pienākums* izšķirties par labu lietas neierosināšanai vai izbeigšanai. Tādēļ ir svarīgi attīstīt piemērošanas praksi un jau likumdošanas laikā izstrādāt kritērijus, kas ļautu pēc iespējas precīzāk tiesām identificēt šādas kategorijas lietas. Minētais arī nozīmē, ka tiesas, juristu un likumdevēju vidū ir jāveicina izpratne par SLAPP kategorijas lietām un to ietekmi un nozīmi.
- Šī brīža CPL regulējums jau paredz tiesas tiesības sodīt prasītāju par negodprātīgu vai ļaunprātīgu tiesību izmantošanu. Tomēr šīs tiesības nesniedzas tiktāl, lai sodītu personu par nepamatota prasības pieteikuma iesniegšanu. Lai gan CPL 73.¹ panta trešā daļa paredz tiesas tiesības sodīt personu par apzināti nepatiesa pieteikuma iesniegšanu nolūkā sasniegt prettiesisku mērķi vai kavēt tiesību vai likumisko interešu aizsardzību tiesā, publiski pieejamā informācija liecina, ka šī sankcija praksē nav piemērota. Līdz ar to, paredzams, ka CPL būs nepieciešami grozījumi, kas papildinātu tiesas tiesības piemērot sankcijas atbilstoši SLAPP direktīvas priekšlikuma mērķiem, turklāt tādā apmērā, lai tie būtu iedarbīgi, samērīgi un preventīvi.
- Šī brīža CPL regulējums neaptvertu visu tiesvedības izdevumu atlīdzināšanu atbildētājam SLAPP tiesvedības ietvaros. Minētais primāri saistās ar CPL noteiktiem atlīdzinājuma apmēra aprobežojumiem ar civillietas vešanu saistītiem izdevumiem, tostarp, par advokāta (nevis jurista) palīdzību. Līdz ar to pastāv iespēja, ka ir nepieciešami grozījumi attiecībā uz izdevumu atlīdzināšanu SLAPP tiesvedībās.
- Lai gan civilprocesā pastāv sacīkstes princips, ir pamatoti ieviest apgrieztās pierādīšanas pienākumu īpašu kategoriju lietās, piemēram, SLAPP, lai prasītājs pamatotu savas prasības pamatotību. Tomēr detalizētāki noteikumi par procesa ilgumu vai izskatīšanu prioritārā kārtībā pieprasīs grozījumus CPL šī brīža regulējumā.

- Esošais CPL regulējums ļaus atteikt trešo valstu spriedumu atzīšanu un izpildi Latvijā, ja tās būtu uzskatāmas par SLAPP kategorijas lietām un netiktu izskatītas Latvijā. Tādēļ šajā aspektā, paredzams, ka izmaiņas varētu nebūt nepieciešamas, lai ieviestu SLAPP direktīvas priekšlikuma rezultātā pieņemto tiesību aktu.

ATRUNAS

Šis atzinums ir veikts, pamatojoties uz spēkā esošajiem Latvijas Republikas tiesību aktiem, kā arī uz atzinuma sagatavošanas brīdi publiski pieejamo informāciju par SLAPP direktīvas priekšlikuma virzību. Atzinums ir sagatavots pēc Klienta pieprasījuma un ir izmantojams Klienta vajadzībām, tajā paustos apsvērumus var izpaust trešajām personām un izmantot publiski, saskaņojot ar COBALT.